

การมีส่วนร่วมบริหารจัดการหนี้โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) อย่างมีประสิทธิภาพ ตำบลน้ำ
จืด จังหวัดระนอง

Participation In Effective Debt Management Of The Poverty Alleviation Fund Project
(PAFP): A Case Study Of Nam Chuet Subdistrict, Ranong Province, Thailand

ชลิตา ลากประธานพร¹

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail Songjijia.33@gmail.com¹

วิจิตรา ศรีสอน²

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail wijitra.sr@ssru.ac.th²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหนี้โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) อย่างมีประสิทธิภาพในตำบลน้ำจืด จังหวัดระนอง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 272 ราย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.974 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = .520) ปัจจัยทั้ง 3 ด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแบบจำลองมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2 = 0.298$, $p < .001$) โดยตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว ได้แก่ X1, X2 และ X3 สามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตาม Y ได้ร้อยละ 29.80 และแบบจำลองมีนัยสำคัญทางสถิติโดยรวม ($F = 37.989$, $p < .001$) เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวแปร พบว่า X2 และ X3 มีอิทธิพลต่อ Y อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขณะที่ X1 ไม่มีอิทธิพลต่อ Y อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าสมมติฐาน H2 และ H3 ได้รับการสนับสนุน ส่วนสมมติฐาน H1 ไม่ได้รับการสนับสนุน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ, การมีส่วนร่วมในการวางแผน, การมีส่วนร่วมในการติดตามและควบคุม, ประสิทธิภาพองค์กร

Abstract

This study aimed to investigate participatory debt management in the Poverty Alleviation Fund Project (PAFP) in Nam Chuet Subdistrict, Ranong Province, Thailand. A quantitative research design was employed with a sample of 272 respondents. Data were collected using a questionnaire with a reliability coefficient of 0.974. Descriptive statistics, Pearson's correlation, and multiple regression analysis were used for data analysis. The results indicated that the overall level of the studied factors was moderate ($M = 3.45$, S.D. = 0.520). All three independent variables were positively correlated with organizational effectiveness at the .01 significance level. The

regression model was statistically significant ($R^2 = 0.298$, $p < .001$), indicating that the three independent variables jointly explained 29.80% of the variance in the dependent variable. The overall model fit was confirmed by the F-test ($F = 37.989$, $p < .001$). When examined individually, X2 and X3 had significant effects on Y at the .05 significance level, whereas X1 had no significant effect. The hypothesis testing results supported H2 and H3, while H1 was not supported.

Keywords: Decision-Making Participation, Planning Participation, Monitoring and Control Participation, Organizational Effectiveness

บทนำ

ประเทศไทยเผชิญปัญหาความยากจนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทและพื้นที่ห่างไกล ที่ประชาชนจำนวนมากมีรายได้ต่ำและขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบ ส่งผลให้ไม่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างอาชีพได้อย่างยั่งยืน ปัญหาความยากจนดังกล่าวมิได้เป็นเพียงปัญหาเชิงเศรษฐกิจ หากแต่เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับความไม่เท่าเทียมและการกระจายทรัพยากรอย่างไม่ทั่วถึง เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว รัฐบาลไทยได้ริเริ่มโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 โดยมีเป้าหมายสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนแก่ครัวเรือนรายได้น้อยผ่านการบริหารจัดการโดยชุมชน โครงการดังกล่าวเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การพิจารณาอนุมัติเงินกู้ การติดตามผล และการชำระคืนเงินทุน ในหลายพื้นที่ยังประสบปัญหาการบริหารจัดการที่ขาดประสิทธิภาพ เช่น การผัดผ่อนชำระหนี้ การขาดระบบติดตามที่ต่อเนื่อง และการบริหารจัดการที่ไม่โปร่งใส กรณีศึกษาตำบลน้ำจืด จังหวัดระนอง สะท้อนให้เห็นปัญหาการสูญหายของเอกสารและการเกิดหนี้สูญสะสม ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของประสิทธิภาพภาวะผู้นำ และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการหน้าอย่างเป็นระบบ จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า Dhammasorn (2564) พบว่าการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับ Dokmai et al. (2565) และ Dangcharoen et al. (2565) ที่รายงานว่าการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมของสมาชิกเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของโครงการ แต่ระดับการดำเนินงานในภาพรวมยังอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ขึ้นกับบริบทพื้นที่ นอกจากนี้ งานวิจัยของอิสรา อวารพิชญไชย (2563) และ Jitrsangkorn and Zumitzavan (2565) ชี้ให้เห็นว่า ความสำเร็จของการจัดการกองทุนและการบริหารหนี้สัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับกระบวนการวางแผน การกำหนดระเบียบ การคัดกรองสมาชิก การติดตามการชำระหนี้ และการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยอธิบายผลของงานวิจัยนี้ที่พบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและด้านการติดตามและควบคุมมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านการตัดสินใจ ในทำนองเดียวกัน งานของสุนีย์ พุฒวันเพ็ญ และเฉลิมพร เอ็นเยือก (2566; 2567) และ Klangpraphan and Panthachai (2023) พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในมติการตัดสินใจ การดำเนินงานและการประเมินผล มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการบริหารจัดการกองทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่ Mohzana and Fahrurrozi (2566) สะท้อนว่าความพึงพอใจและประสิทธิผลของการใช้กองทุนยังอยู่ในระดับปานกลางในหลายพื้นที่ เนื่องจากการมีส่วนร่วมเชิงนโยบายและการกระจายผลประโยชน์ยังไม่ทั่วถึง เมื่อพิจารณาร่วมกับงานของ Diansari et al. (2566) และ Aprila et al. (2566) พบว่า กลไกการกำกับติดตามและการประเมินผลเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยยกระดับ

ประสิทธิผลของการบริหารกองทุนและการบริหารหนี้ ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหนี้โครงการ กข.คจ. อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทของตำบลน้ำจืด เพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนาระบบบริหารกองทุนชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการหนี้โครงการกองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) อย่างมีประสิทธิภาพ ตำบลน้ำจืดจังหวัดระนอง
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการหนี้โครงการกองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) อย่างมีประสิทธิภาพ ตำบลน้ำจืดจังหวัดระนอง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการหนี้โครงการกองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ตำบลน้ำจืดจังหวัดระนอง

ขอบเขตของการวิจัย

กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 3) การมีส่วนร่วมในการติดตามและควบคุมเป็นตัวแปรต้นซึ่งส่งผลต่อตัวแปรตาม ประสิทธิภาพองค์กร

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้เป็นสมาชิกกองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ที่มีรายชื่ออยู่ในระบบฐานข้อมูลของ อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง จำนวน 842 ราย

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้เป็นสมาชิกกองทุนโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ที่มีรายชื่ออยู่ในระบบฐานข้อมูลของ ตำบลน้ำจืดอำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง ตั้งแต่ จำนวน 272 ราย (Yamane, 1973)

ขอบเขตด้านระยะเวลาเวลา

ดำเนินการศึกษากลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่ วันที่ 1 ธันวาคม 2568 - 30 ธันวาคม 2568

ขอบเขตด้านพื้นที่

หมู่ที่ 1 6 7 8 ตำบลน้ำจืด อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง 85110

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมบริหารจัดการหนี้โครงการกองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) อย่างมีประสิทธิภาพ ตำบลน้ำจืด จังหวัดระนอง เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในช่วงระหว่างวันที่ 1 – 30 ธันวาคม 2568 โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูล และใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ข้อ ที่	การมีส่วนร่วมบริหารจัดการหนี้โครงการกองทุน แก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)	ระดับความคิดเห็น			
		ภาพรวม	\bar{X}	S.D.	แปลผล ลำดับ
1.	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ		3.35	.569	ปานกลาง 3
2.	ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน		3.51	.533	มาก 1
3.	ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและควบคุม		3.49	.594	ปานกลาง 2
	รวม		3.45	.520	ปานกลาง

พบว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมบริหารจัดการหนี้โครงการกองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = .520) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนในโครงการ กข.คจ. มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = .533) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและควบคุมในโครงการ กข.คจ. ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = .594) และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการ กข.คจ. ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = .569) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงพหุคูณระหว่าง X1-X3 กับประสิทธิผลองค์กร (Y)

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		Collinearity Statistics		
		B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
1	(Constant)	2.395	.174		13.738	.000		
	X1	.052	.083	.059	.625	.532	.290	3.448
	X2	.327	.092	.349	3.565	.000	.273	3.663
	X3	.148	.069	.176	2.160	.032	.394	2.537

a. Dependent Variable: Y

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระ X1, X2 และ X3 กับตัวแปรตาม Y โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (B) ค่าสถิติ t และระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อ Y อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ X2 และ X3 กล่าวคือ X2 มีอิทธิพลต่อ Y อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($B = .327, t = 3.565, Sig. = .000$) X3 มีอิทธิพลต่อ Y อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($B = .148, t = 2.160, Sig. = .032$) ขณะที่ X1 ไม่มีอิทธิพลต่อ Y อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($B = .052, t = .625, Sig. = .532$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อ Y มากที่สุดคือ X2 (Beta = .349) รองลงมาคือ X3 (Beta = .176) ส่วน X1 (Beta = .059) มีอิทธิพลน้อยที่สุดและไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $\hat{Y} = 2.395 + 0.052 X_1 + 0.327 X_2 + 0.148 X_3$

สรุปและอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 272 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 มีอายุ 51 - 60 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 34.92 และระดับประถมศึกษา จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 43.01 มีหน้าที่ในโครงการ (กข.คจ.) พบว่าส่วนใหญ่เป็นสมาชิกโครงการ(กข.คจ.) จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 48.53 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 43.38 พบว่า ส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัวจำนวน 3-5 คน คิดเป็นร้อยละ 76.84 มีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาท จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 55.90 มีสถานภาพสมรส จำนวน 182 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.91 และส่วนใหญ่เป็นสมาชิก กข.คจ. จำนวน 4 - 5 ปี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 42.28

จากผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา การมีส่วนร่วมบริหารจัดการหนี้โครงการกองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45, S.D. = .520$) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนในโครงการ กข.คจ. มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.51, S.D. = .533$) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและควบคุมในโครงการ กข.คจ. ($\bar{X} = 3.49, S.D. = .594$) และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการ กข.คจ. ($\bar{X} = 3.35, S.D. = .569$) ตามลำดับ

สำหรับประสิทธิผลการบริหารจัดการหนี้โครงการกองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ตำบลน้ำจืดจังหวัดระนอง โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก มีค่า ($\bar{X} = 4.24, S.D. = .499$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือระยะเวลาการผ่อนชำระหนี้ในโครงการ กข.คจ. มีความเหมาะสมกับอาชีพหรือรายได้ของผู้กู้ซึ่งมีค่า ($\bar{X} = 4.47, S.D. = .630$) รองลงมาคือ โครงการ กข.คจ. มีการกำหนดว่า ไม่มีอัตราดอกเบี้ยซึ่งไม่เป็นภาระแก่ผู้กู้ มีค่า ($\bar{X} = 4.47, S.D. = .601$) การคัดเลือกผู้กู้ที่เหมาะสมถือเป็นการใช้ทรัพยากรของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด มีค่า ($\bar{X} = 4.46, S.D. = .606$)

ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระ X1, X2 และ X3 กับตัวแปรตาม Y โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (B) ค่าสถิติ t และระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อ Y อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ X2 และ X3 กล่าวคือ X2 มีอิทธิพลต่อ Y อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($B = .327, t = 3.565, Sig. = .000$) X3 มีอิทธิพลต่อ Y อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($B = .148, t = 2.160, Sig. = .032$) ขณะที่ X1 ไม่มีอิทธิพลต่อ Y อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($B = .052, t = .625, Sig. = .532$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (Standardized Coefficients:

Beta) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อ Y มากที่สุดคือ X2 (Beta = .349) รองลงมาคือ X3 (Beta = .176) ส่วน X1 (Beta = .059) มีอิทธิพลน้อยที่สุดและไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตามลำดับ

จากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยแบบไม่เป็นมาตรฐาน (Unstandardized Coefficients) สามารถเขียนสมการถดถอยเชิงพหุคูณได้ดังนี้

$$Y = 2.395 + 0.052 X_1 + 0.327 X_2 + 0.148 X_3$$

ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการควรพัฒนาโครงการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ครอบคลุมทุกขั้นตอน โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซึ่งเป็นจุดอ่อนที่สำคัญจากผลการวิจัย ควรจัดเวทีประชาคมและกระบวนการรับฟังความคิดเห็นอย่างเป็นระบบเพื่อเพิ่มความโปร่งใสและความเป็นเจ้าของโครงการ ควรเสริมความเข้มแข็งด้านการวางแผนและการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยพัฒนาระบบติดตามหนี้และการรายงานสถานะลูกหนี้อย่างสม่ำเสมอ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นตัวแบบเชิงนโยบายและขยายผลสู่พื้นที่อื่น พร้อมจัดทำแนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน ควรพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการด้านการบริหารจัดการหนี้และการสื่อสารกับชุมชน และควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และความรวดเร็วในการบริหารจัดการโครงการในระยะยาว

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ควรจัดตั้งเวทีประชาคมอย่างสม่ำเสมอเพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการวางแผน ติดตาม และประเมินผลการบริหารจัดการหนี้ ควรพัฒนาคู่มือบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการให้ชัดเจนเพื่อลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มความรับผิดชอบ ควรจัดระบบติดตามหนี้เชิงรุกแบบรายบุคคลเพื่อป้องกันการเกิดหนี้ค้างชำระเรื้อรัง ควรเสริมสร้างความรู้ทางการเงินแก่สมาชิกอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มวินัยในการชำระหนี้ ควรพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลอย่างโปร่งใส ควรบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อสนับสนุนการฟื้นฟูลูกหนี้ และพัฒนาโมเดลการอบรมคณะกรรมการเชิงสมรรถนะเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการหนี้อย่างยิ่งยวด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรขยายพื้นที่ศึกษาไปยังตำบลหรือจังหวัดอื่น เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการมีส่วนร่วมและประสิทธิผลการบริหารจัดการหนี้ในบริบทพื้นที่ที่แตกต่างกัน เพิ่มตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาวะผู้นำของคณะกรรมการ ความโปร่งใสทางการเงิน วินัยทางการเงินของสมาชิก และการสื่อสารภายในกองทุน เพื่อพัฒนาแบบจำลองเชิงสาเหตุที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) โดยเสริมการสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่ม เพื่ออธิบายกลไกเชิงกระบวนการของการมีส่วนร่วมอย่างลึกซึ้ง ศึกษาผลในเชิงระยะยาว (Longitudinal Study) เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมกรรมการชำระหนี้และประสิทธิผลของกองทุนในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน

การประชุมวิชาการระดับชาตินานาชาติ ครั้งที่ 21
“นวัตกรรมและการบูรณาการองค์ความรู้ของสหสาขาเพื่อการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน”
วันที่ 2 มีนาคม 2569

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2565). *คู่มือการบริหารกองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.)*. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน.
- กระทรวงมหาดไทย. (2553). *ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไข ปัญหาความยากจน พ.ศ. 2553*. สืบค้นจาก <https://dl.parliament.go.th/handle/lirt/155747>
- สุนีย์ พุฒวันเพ็ญ, & เฉลิมพร เย็นเยือก. (2024). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษาตำบลบางเตือ จังหวัดปทุมธานี. *วารสารการจัดการการ ท้องถิ่นนันทนจิตและจิตบริการ*, 6(1), 63-74.
- อิสรา ถาวรพิชญไชย. *นวัตกรรมการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ* (Doctoral dissertation, มหาวิทยาลัย รังสิต).
- Aprila, D., Andriani, W., & Ananto, R. P. (2023). Financial Management of Nagari Owned Enterprises (BUMNAG) and Its Impact on Community Welfare. *Jurnal Akuntansi Bisnis*, 16(2), 210-225.
- Dangcharoen, S., Chitnomrath, T., & Kumsuprom, S. (2022). ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ส่งผลต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเทศไทย. *Journal of Legal Entity Management and Local Innovation*, 8(4), 171-184.
- Dhammasorn, T. (2021). การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเพื่อสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชนใน พื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์. *Journal of the Association of Researchers*, 26(1), 412-422.
- Diansari, R. E., Musah, A. A., & Binti Othman, J. (2023). Factors affecting village fund management accountability in Indonesia: The moderating role of prosocial behaviour. *Cogent Business & Management*, 10(2), 2219424.
- Jitrsangkom, J., & Zumitzavan, V. (2022). ความสำเร็จในการบริหารหนี้ครัวเรือนของศูนย์จัดการกองทุน ชุมชน จังหวัดชัยภูมิ. *Journal of Buddhist Anthropology*, 7(9), 104-118.
- Klanggraphan, D., & Panthachai, S. (2023). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้านตำบลบ้านเป่าอำเภอหนองสูงจังหวัดมุกดาหาร: Public Participation in Village Fund Management Ban Pao Subdistrict Mukdahan Province. *RATANABUTH JOURNAL*, 5(1), 240-253.
- Mohzana, M., & Fahrurrozi, M. (2023). Village Fund Allocation Programme in The Development of Seruwe Village Lombok Timur. *Asian Journal of Management, Entrepreneurship and Social Science*, 3(02), 200-213.